

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

S. H. Finne-Grønn

Magister

Jacob Jacobsen Wolf

MAGISTER
JACOB JACOBSEN WOLF

REKTOR I OSLO 1584—1594

HANS 4 HUSTRUER OG NÆRMESTE
EFTERSLEKT

VED

S. H. FINNE-GRØNN

FORLAGT AV
CAMMERMEYERS BOGHANDEL
GUSTAV E. RAABE

Gravsten over mag. Jacob Wolf og hans 2 første hustruer.

Mag. Jacob Jacobsen Wolf var født 24. aug. 1554 i Odense, hvor faren, Jacob Wolf, var kobbersmed, men om slekten forøvrig på hin tid vites kun at kobbersmeden hadde en bror, som likeledes het Jacob og var bosatt i Slesvig by.

Efter å ha frekventert Odense skole kom den unge Jacob Wolf i 1572 i Ribe Kathedralskole, lot sig herfra, ikke usannsynlig gjennom sin nevnte farbror, engagere først som domesticus og ganske kort etter som anamuensis hos general-superintendenten dr. Paul Eitzen i Slesvig by. Denne tjeneste har neppe strukket sig over et års tid, idet han vel har tatt en siste avpusning på sine studier innen han i den gjengse alder av 20 til 21 år blev dimittert fra Ribe skole til Universitetet i København. Her kom han i høi gunst hos universitetets patron, den mektige kansler Nils Kaas, som i 1577 tok ham i sitt hus og siden ikke tapte ham av syne. Wolf har formentlig gjort skoletjeneste i Odense innen han i 1581 tok den laveste akademiske grad, baccalaurgraden, og i 1583 overraskedes han ved uten ansøknings å se sig bestallet som rektor i Ringsted. Det var kansleren som stod bak. I febr. 1584 befordredes han til rektor ved Kathedralskolen i Oslo, overtok dette embede på sin trolovelsesdag 27. aug s. å., og 4. oktbr. næstefter fikk han geistlig innvielse av sin tilkommende værfar, biskop Jens Nilssen. For å hjelpe på levemåten fikk han ved kongebrev av 29. febr. 1584 tilsagn om det første ledige kannikedømme i Oslo Domkirke, men opnådde først 31. aug. 1587 brev på en beskjeden præbende i Viken, Thingvolds præbende av Domkirkens gods, og efter kongeskiftet blev 14. juni 1589 det tidligere kongebrev av 1584 fornyet, hvorefter han tillike fikk Hofs præbende av Mariakirkens gods.

I Oslo tilhørte Wolf humanistkretsen, som samledes om biskop Jens Nilssen, og han må såvel i denne som i sin lærervirk-

somhet ha vunnet anseelse, siden biskopen tilegnet ham sitt i 1586 utgitte dikt *Idyllion de cordis hvmani pressvra et anxietate etc.* og der kaller ham «humanissimus vir, doctrina pariter et virtutibus eximie decoratus, scholæ Asloensis in Noruegia rector fidelissimus, suus gener et amicus charissimus».

Midt i mars 1594 reiste Wolf til København, hvor han tok magistergraden 7. mai og nok har besøkt sin velynder kansler Kaas,¹ for 20. mai næstefter blev han på dennes forestilling befordret til lector theologiæ ved gymnasiet i Odense og prest i det lektoratet annekterte Aasum pastorat. Sin senere levetid tilbragte mag. Wolf i denne sin fødeby, blev i 1602 prost i Odense by og herred, og fikk ved opprettelsen av det nye gymnasium i 1623 bestalling som professor i theologi og hebraisk. Fra et opphold i København reiste han syk hjem og døde 31. mars 1635 på veien mellem Slagelse og Korsør, 81½ gammel.²

Om mag. Wolfs ekteskapelige forhold foreligger divergerende opplysninger i samtlige de danske skrifter av biografisk og kirkehistorisk art, hvori magisteren omhandles, av både eldre og nyere dato. Det er forøvrig ganske interessant å følge de respektive forfattere i deres bestrebelse for å løse de mange floker, som efterhånden dannet sig, selv om det ikke er lykket nogen av dem å nå det riktige resultat. Det er kun én ting de alle fra først av er enige om, og det er at magisteren var 4 ganger gift.

Literaturhistorikeren, professor J e n s W o r m meddeler i sine «Lærde Mænd» bind 2 s. 617, som utkom i 1773, at mag. Wolfs hustruer var :

1. Professor Nils Krag's datter.
2. Biskop Hans (!) Nilssens datter av Oslo.³
3. Mag. Iver Bertelsens datter.
4. Mag. Peder Paulins datter.

¹ Kaas døde 29. juni 1594.

² Om hans forfatterskap se Ehrencron-Müllers Forfatterlexikon bind IX og dr. Yngvar Nielsens utgave av Biskop Jens Nilssøns Visitatsberetninger s. LVIII og LXVII.

³ Når professor Yngvar Nielsen i sin utgave av Biskop Jens Nilssøns Visitatsberetninger s. LII også oppgir de 2 første hustruer i denne orden, har han hentet det fra Worm, men har ikke vært oppmerksom på Worms reviderede opplysninger i tilleggsbindet av 1784.

I 1781 utgav kantor Christopher Giessing 2. binds 1. del av sine «Jubellærere», hvor han, i medhold av anført kilde, kommer til følgende resultat:

1. Anna Jensdatter, bispedatter av Oslo.
2. Maren, datter enten av Nils Krag eller av mag. Iver Bertelsen.
3. En datter av mag. Peder Paulin i Roskilde.
4. En datterdatter av prest i Espe på Fyen, hr. Lauritz Jespersen, men om hun er identisk med Anna Ernsdatter Edver skal han ikke kunne avgjøre.

I 1784 utgav professor Jens Worm et tilleggsbind til sine «Lærde Mænd», bind 3, hvor han på s. 877, i medhold av anført kilde, forandrer hustruenes rekkefølge:

1. Anna Jensdatter, biskop i Oslo Jens Nilssens datter.
2. Maren, professor Nils Krags datter.
3. En datter av mag. Peder Paulin i Roskilde.
4. Anna, Ernst Edvers datter i Odense.

I 1870 utkom presten S. V. Wibergs danske Prestehistorie, hvor det i 1. bind s. 64 anføres følgende hustrurekke:

1. Anna Jensdatter, bispedatter av Oslo.
2. Maren Iversdatter Middelfart, mag. Iver Bertelsens datter.
3. Else Pedersdatter av Roskilde.
4. Anna Ernsdatter Elver av Odense.

I siste instans er samtlige hustruers fornavn bragt på det rene, 4. hustru har fått sitt familienavn rettet fra Edver til Elver, og rekkefølgen er for så vidt i orden. Og herfra går disse opplysninger over i det seneste opus, som omhandler mag. Wolf, Ehrens-cron-Müllers store, fortjenstlige «Forfatterlexikon», bind IX s. 167.

Spørsmålet om hvem mag. Wolfs 2 første hustruer var avgjøres av inskripsjonen på den gravsten, som blev lagt over hans hvilested i St. Knuds kirke i Odense efter hans død i 1635. Stenen blev sammen med en mengde lignende fjernet fra kirken allerede i 1740'årene og er forsvunnet, men heldigvis blev itide en tegning tatt ved professor Jacob Bircherods foranstaltning og stukket i kobber. Takket være Nationalmuseet i København gjengis stikken foran på 3. side.¹

¹ Bircherods Monumenta Othiniensia, og Strunks Portrætkatalog s. 721.

Som det av gjengivelsen vil sees har stenen hatt bilder av mag. Wolf og hans 2 første hustruer, Anna Jensdatter og Maren Iversdatter, alle med dødsdatum, aldersår samt hustruens foreldres navn. Det er således en meget verdifull inskripsjon. Men den byr på en besynderlighet. Da mag. Wolf døde i 1635, efterlot han nemlig sin 4. hustru som enke; følgelig var ikke bare 2, men 3 hustruer døde før ham, og denne 3. hustru er ikke medtatt på stenen. Forklaringen ligger vel likefrem deri at hun har hatt sin gravplass andetsteds i kirken. Da det i mag. Wolfs dødsbo registrertes et kontrafei av ham, har dette formentlig ligget til grunn for hans billede på gravstenen, men portretter av hans to første hustruer kjennes ikke; måskje er de forinnen kommet i barnenes besiddelse, da det er litet sannsynlig at stenen er blitt forsynt med rene fantasiprodukter.

Om mag. Wolfs ekteskapelige forbindelser skal nu meddeles følgende opplysninger:

Gift 1. gang 3. jan. 1585 i Oslo med *Anna Jensdatter*, født 1. decbr. 1566 sammesteds og død 26. jan. 1600 i Odense, ifl. hennes far, Oslobispen mag. *Jens Nilssens* Visitatsberetninger s. 566 og ifl. gravstenen, hvor imidlertid aldersåret 26 er feilaktig for 33, hvad muligvis kan skyldes stenhuggeren som har forsett sig på aldersåret for den 2. hustru. Annas mor var bispedatteren *Magdalene Frantzdatter Berg* av Oslo.

Gift 2. gang 23. aug. 1601 med *Maren Iversdatter*, ifølge opplysning av mag. Wolf selv under en proces i 1608 med en skredder i Odense, som hadde forskåret ham en prestekjole.¹ Hun døde 3. jan. 1605 i Odense, 26 år gammel, ifølge gravstenen, og var etter denne datter av mag. *Iver Bertelsen* og *Else Mule*. Mag. Iver var sønn av en fisker i Middelfart, og på grunn av denne omstendighet har Wiberg gitt datteren dette bynavn som tilnavn. Han studerte i Wittenberg, blev professor i pædagogik i København, senere sogneprest i Stege på Møen, dømt fra embedet 1567, men blev benådet i 1572 og forstander for Ringsted kloster, hvor han døde 28. septbr. 1583.² Mag. Ivers merkelige skjebne omhandles i Troels Lunds «Dagligt Liv i Norden», folkeutgaven 4. bind s. 122 flg. Han blev gift i 1573 med Else Mule, død 25. jan. 1605

¹ Odense Raadstuedombok 1602—1632 s. 95 flg.

² Danmarks Kirker V s. 175 og 178.

efter å ha giftet sig 2. gang 22. aug. 1591 med professor *Nils Krag* (skilt 2. febr. 1578 fra sin 1. hustru *Kjønne Michelsdatter*), der døde 14. mai 1602. Else var datter av borgermester i Odense *Hans Mule* til *Nislevgaard* og *Mette Rasmusdatter Kotte*; hennes sønn med mag. *Iver* kalte sig *Bertel Iversen Mule*.

Gift 3. gang 24. aug. 1606 med *Else Pedersdatter*, født ca. 1568 i Roskilde og død 23. mai 1616 i Odense i sitt 48. år, hvilke data anføres av *Wiberg* og er godtatt av *Rørdam* i «Kirkehistoriske Samlinger» 4. rekke, II s. 516, hvad som utvilsomt riktig også bestyrkes av nedenfor meddelte opplysninger om hennes sønn *Christopher*. Hennes foreldre var mag. *Peder Paulsen (Paulin)*, født i Aarhus, student 1538 ifl. *Wiberg*, hvad vel er en feil for 1528, såsom han i 1538 skal ha vært professor i gresk; blev 1542 lector theol. og sogneprest til Domkirken i Roskilde, hvor han døde 22. septbr. 1572; hustruen het *Bodil Madsdatter*. — Else hadde tidligere vært gift med *Christopher Nilssen*, vikar ved Roskilde Domkirke fra 1585, forstander for Duebrødre Kloster fra 1590 til sin død 24. mars 1602. Enken lot legge gravsten over ham og 6 barn. Datteren *Anne*, født 1589, døde 7. novbr. 1628 i ekteskap fra 1606 med sogneprest til nevnte Domkirke mag. *Daniel Christophersen Knoph*. — Elses bror, mag. *Paul Pedersen* var sogneprest ved Domkirken fra 1595 til sin død 5. novbr. 1616; gift med *Margrethe Sebastiansdatter Schwendi*.¹

Gift 4. gang, formentlig ca. 1617 og i Odense, med *Anne Pedersdatter*, som døde 27. febr. 1645 ifl. *Bloch*: «Den Fyenske Geistlighed». I skiftet efter mag. *Wolf* 1635—36 nevnes hans enke *Anne Pedersdatter*, og i skifteprotokoll IV for Odense finnes under 15. mars 1645 registrering efter «*Anne Pedersdatter sal. mester Jacob Jacobsen*, fordmu lektor her i byen», efterlatende 3 sønner og 1 datter, som vil omhandles nedenfor. *Anne* kan således ikke være datter av nogen *Ernst Elver*, borger i Odense, hvad også med all ønskelig tydelighet fremgår av det efter ham 3. decbr. 1619 avholdte skifte, hvor det opplyses at han døde barnløs og derfor arvedes av sine søsken, hvorhos hans enke *Hilleborg* (ikke *Ingeborg*) *Lauritzdatter* selvsagt fikk sin boslodd.

Hvem nu *Anne Pedersdatter* var fremgår av *Ribe tingbok* for 29. juni 1626, hvor da behandledes en fullmakt, utstedt 19. juni

¹ Erik Qvistgaard: «Præstehustruer» s. 146.

næstfør av mag. Jacob Wolf i Odense til hans «svoger» Anders Nilssen Hassing, hvorefter denne skulde vareta magisterens interesser som arving på sin hustru Anne Pedersdatters vegne i det endelige booppgjøret efter avdøde «fornemme borger» i Ribe *Peder Christensen*. En lignende fullmakt, datert 5. mai 1626, hadde *Henrik Pedersen*, tjenende på Vordingborg slott, utstedt for eget vedkommende til samme Hassing, hvorhos som en fjerde arving anføres Hans Lauritzen i Haagerup på sin hustrus vegne. Det opplyses tillike at sal. Peder Christensens enke var *Kirsten Jenskone* (en spesiell jydsk sprogfigur som betegner at Kirsten var gjengiftet med en Jens), og det er tydelig på hennes vegne at en Søren Pedersen Hindhi gjør op regnskapet med samtlige fire arvinger. Noget mere opplyser tingboken ikke.

Mag. Wolfs 4. hustru, Anne Pedersdatter, har således vært datter av borger i Ribe Peder Christensen, men ikke av dennes siste ekteskap med Kirsten Jenskone.

Hvem var så hennes mor? Til løsningen av det spørsmål kan den ganske feilaktige konjunktur vedkommende Ernst Elver og hustru Hilleborg Lauritzdatter måskje gi noget vink, da de eldre forfattere ikke kan ha grepet denne forbindelse ganske ut av luften.

I registreringer 15. mars 1645 i Anne Pedersdatter sal. mag. Wolfs dødsbo oppføres nemlig foruten magisterens kontrafei tillike portretter av Hilleborg Lauritzdatter Ernst Elvers og av Henrik Pedersen, vurdert henholdsvis til 3, 3 og 2 mark. *Henrik Pedersen* er selvsagt identisk med ovennevnte Anne Pedersdatters bror, som i 1626 var i tjeneste på Vordingborg slott, men når også *Hilleborg Lauritzdatters* kontrafei finnes i mag. Wolfs hjem, må det med all rimelighet forutsettes en familieforbindelse. Det ligger derfor nær å anta at denne må søkes gjennom henne og ikke gjennom ektefellen Ernst Elver, og nettop på et sådant slektskap gis nogen anvisning i den genealogiske literatur.

Hr. Lauritz Jespersen, født 1522, sogneprest til Espe på Fyen fra ca. 1551 til sin død 9. juni 1604, har en kolossal descendens med så mange fremskutte menn i bispe- og prestestand og i civile og militære embeder, at neppe nogen annen dansk prest kan konkurrere med ham. Således descenderer slekten Pontoppidan fra ham, idet hans datter Anna Lauritzdatter, født 19. april 1579 og død 25. decbr. 1670, blev gift med forvalter Erik Knudsen i Søndre Broby på Fyen. Hen-

nes sønn, biskop i Trondhjem Erik Pontoppidan forfattet i 1670 «gravskrifter» over sine foreldre, og heri opplyser han at hans mor hadde en søsterdatter, som var gift med mag. Wolf.¹ Av hvad ovenfor er meddelt om mag. Wolfs fire hustruer vil det sees at den eneste hustru, som kan ha vært en søsterdatter av biskop Pontoppidans mor, er mag. Wolfs 4. hustru Anne Pedersdatter, og følgelig må da hennes far, Peder Christensen i Ribe i et 1. ekteskap ha vært gift med en datter av hr. Lauritz Jespersen i Espe. Denne prestemann hadde i to ekteskap 18 barn; med 1. hustru 8, hvis navn og skjebne ikke kjennes hos Wiberg, og med 2. hustru 10, hvorav 4 gifte døtre,² men selv av disse er de tre navnløse og opplysningene om deres ekteskaper mangelfulle. Det vil forsåvidt intet være til hinder for at Peder Christensen har vært gift med en av dem. Sannsynligere er det imidlertid at hans hustru har vært av hr. Lauritz' 1. ekteskap og således halv søsters datter av biskop Pontoppidans mor og halvkusine av biskopen. Dette passer også kronologisk, og biskopen har ikke funnet det påkrevet å distingere så hårfint, idet han ikke engang nevner hennes navn.

Resultatet av denne utredning vil da bli at mag. Wolfs 4. hustru har vært en datter av borger i Ribe *Peder Christensen* og *Lauritzdatter Jespersen*, og at denne sistes søster har vært *Hilleborg Lauritzdatter Ernst Elvers*, hvis portrett således naturlig nok havnet hos svogeren mag. Wolf, i hvis hus i Odense hun kanskje også har opholdt sig i sin barnløse enkestand.

Spørsmålet er dernæst om mag. Wolfs barn og hvordan de fordeler sig på de 4 ekteskaper. Ved skiftet efter magisteren, holdt i 1635—36 i Odense, anføres som hans livsarvinger 12 personer i følgende orden:

1. Hr. Jacob Jacobsen Wolf, prest i Østofte og prost i Fuglse herred, 2. dr. Peder Alfsen, lagmann i Trondhjem, 3. hr. Michel Lucassen i Flintinge, 4. hr. Eggert Christensen i Østre Skjerninge, 5. sønn av 2. ekteskap Hans Jacobsen, borger i Nakskov, 6. Christopher Jacobsen, borger i Odense, 7. Knud Jacobsen, borger i

¹ Kirkehistoriske Samlinger 4. rekke II, s. 247, 250. Giessings Jubellærere, bind 2 a, side 91 og bind 2 b, side 184, 215 og 232. — Chr. Pontoppidan: Slægten Pontoppidan, 1905.

² Biskop Jakob Madsens Visitatsbog s. 272.

Odense. 8. Iver Jacobsen, død før faren, og som enken Annes barn
9. Paul Jacobsen, 10. Peder Jacobsen, 11. Jacob Jacobsen og 12.
Anne Jacobsdatter.

Efter denne opgave skulde nr. 1 til 4 være magisterens barn
av 1. ekteskap, nr. 5 av 2. og 9 til 12 av 4. ekteskap, mens det er
usikkert hvor nr. 6 til 8 hørte hjemme. Da nr. 6, Christopher,
som nedenfor opplyses hadde datteren Else, må han ha vært sønn
av 3. hustru Else Pedersdatter og opkalt efter hennes 1. ektefelle
klosterforstander Christopher Nilssen. Nr. 7 må forutsettes å være
av samme ekteskap, men nr. 8, Iver, hvis navn går på 2. hustrus
far, må, som død før skiftet, være kommet med utenfor ordenen,
men foran enkens, 4. hustrus, barn. Da Iver blev student 17. april
1624, dimittert fra Odense skole, har han da vært i en alder av
omkring 20 år og således født omkring 1604, hvad meget vel passer
til mag. Wolfs 2. ekteskap. — I henhold hertil kan følgende med-
deles om mag. Wolfs barn:

I. Barn med 1. hustru Anna Jensdatter.

Da mag. Wolf 8. juli 1594 forlot Oslo for å tiltre rektoratet i
Odense og det dermed forbundne sogneprestembede i Aasum hadde
han ifl. biskop Jens Nilssøns Visitatsberetninger s. 566 sin familie
med, og den bestod da av hustru og 3 barn, Jacob, Magdalene og
Anna, som alle ankom til Odense den følgende 27. juli. Der må
således i Odense være født ennu en datter.

A. Hr. Jacob Jacobsen Wolf, født ca. 1585 eller nærmest
følgende år, blev student i København og efterfulgte i 1612 hr.
Hans Madsen Brun som sogneprest i Østofte på Laaland, hvor
han døde i 1653. Han har sikkerlig vært gift med en datter av
hr. Hans og 1. hustru, hvis navn ikke kjennes, og således en full-
søster av hr. Peder Hansen Brun, sogneprest i Torkildstrup. I
forbindelse med den vanlige familie-sukcession i geistlige embeder
peker det fornavn Mads, som hr. Jacob gav en av sine sønner, hen
til hr. Hans Madsen Brun, mens det er ukjent i farens slekt. Da
det ennu ikke var skikk å opkalle levende personer, har hr. Hans
nok hatt en tidligere avdød sønn Mads; hvem søsteren således har
opkalt. — Av hr. Jacobs barn kjennes følgende;¹

¹ Blandt disse opfører Wiberg *hr. Jørgen Jacobsen Wolf*, som i 1630
blev resid. kapellan i Skovlænge på Laaland, avsatt i 1631 og senere (1647)

1. **Hr. Mads Jacobsen Wolf**, blev student (Lollandus) fra Køge 1645 og ordinertes 6. febr. 1658 til resid. kapellan i Østofte, men kirkens patron protesterte mot kallelsen, og hr. Mads måtte fortrekke. Senere kan han ikke sees å være kommet i geistlig embede.
 2. **Hr. Iver Jacobsen Wolf**, blev student, men finnes ikke under dette fornavn innført i universitetetsmatriklen. Han må imidlertid antas å være identisk med den Janus Jacobi Wolf, som, privat dimittert, blev student i 1645, idet fornavnet Ivarus lett kan feilleses som Janus. (Nogen prest Jens Wolf kjennes ikke.) Han var sogneprest i Nykøbing på Mors fra 1663 til sin død i 1677.¹ Gift 12. oktbr. 1662 i Aalborg med *Margrethe Jacobsdtr. Brunow*, og efterlot barnene Jacob, Kirstine og Cecilie.
- B. Magdalene Jacobsdatter Wolf**, født ca. 1587 i Oslo, blev gift 1. gang ca. 1613 i Odense med en bispesønn av Odense,

hører eller rektor (munus scholasticum) i Lemvig. Et sådant forhold må imidlertid ansees for høist usannsynlig, for ikke å si umulig. Da hr. Jørgen blev student fra Odense i 1627, må han være født omkring 1607 og således omkring 5 år før hr. Jacob blev prest i Østofte, hvad i og for sig ikke er umulig, såsom hr. Jacob meget vel kan ha vært kapellan hos hr. Hans Brun forinnan han i 1612 blev hans efterfølger i embedet. Men isåfall måtte hr. Jacob ha giftet sig som fersk student i en alder av 21 eller 22 år, hvad selvsagt ikke kan godtas. Det vil forøvrig bemerkes at der mellem hr. Jørgen og hr. Jacob Wolfs to sønner Mads og Iver er en så urimelig aldersforskjell at det isåfall må regnes med to ekteskap, men da vil sønnen Mads ikke ha fått sitt navn fra hr. Hans Bruns side!

Da det er utelukket at hr. Jørgen har vært sønn av lektoren i Odense, mag. Jacob Wolf, som ved skiftet i 1635 ikke efterlot nogen sønn med dette fornavn, men dog tydeligvis har tilhørt familien, kan det tenkes at han har vært en descendent av magisterens farbror Jacob Wolf i Slesvig by og av denne satt i Odense skole, hvis rektor da var mag. Jacob Wolf.

I en registreringsforretning efter hr. Jørgen 1659, beroende i Ribe Byfogedarkiv (nr. 44 i pakken for årene 1656—1659), nu i Landsarkivet i Viborg, står bl. a. «der skal finnes en kiste med noget gods i enten i Fyen eller i Laaland, som han hadde bekommet til arv og nøklen finnes her i huset til».

¹ Rørdam anfører ham i Samlinger til Fyens Hist. og Top. 10 bind s. 180 som sønn av lektoren i Odense, men som foran meddelt efterlot denne ingen sønn Iver ved skiftet i 1635. — Det bedes bemerket at nærværende meddeler ikke har hatt adgang til nevnte samlinger, da arkiver og biblioteker i Oslo er evakuert under verdenskrigen.

hr. Bagge Jacobsen Weile, født 13. mars 1579 i Ribe og død 21. mars 1629 som sogneprest i Østre Skjerninge på Fyen. Gift 2. gang ca. 1630 med dennes eftermann i embedet med *hr. Malte Sonesen*, prestesønn av Ryslinge, student 1617, død 1633. Gift 3. gang ca. 1634 med dennes eftermann i Skjerninge *hr. Eggert Christensen*, prestesønn av Fraugde, student 1631 og død 1661; i ekteskap med denne avgikk Magdalene ved døden (etter 1636), hvorefter *hr. Eggert* ektet en dame av formentlig mere passende alder, Karen Andersdatter, som efter hans død blev gjengiftet med næstemann i Skjerninge kall *hr. Mads Gregersen Nyborg*. Her viser sig således et av de mangfoldige eksempler på hvordan prestenken blev «konservert» i kallet.

C. Anna Jacobsdatter Wolf, født ca. 1590, blev ca. 1618 gift med dr. med. og dr. juris *Peder Alfsen*, født ca. 1581 i Oslo av ukjente foreldre, studerte fra 1609 ved fremmede universiteter, blev i 1617 medicus i Bergen, 1626 medicus og professor i filosofi ved gymnasiet i Oslo og 1631 lagmann i Trondhjem, tiltrådte embedet i 1632, tok avskjed i 1653 og døde 3. mai 1663 i Trondhjem, hvor hans hustru også døde; begge begravet i Domkirkens sogn. Se Norsk Biogr. Leksikon. Deres barn, hvis rekkefølge er usikker, var:

1. *Mag. Iver Petr.-Adolphus*, født 1620 i Bergen, student 1642, mag. 1649, kapellan fra 1647 og sogneprest fra 1651 i Fron, hvor han døde 1665. Gift med Birgitte Thorsdtr., datter av *hr. Thor Lauritzen* i Fron. Se Hist. Tidsskr. 2, IV og V.
2. *Hr. Alf Pedersen*, født 13. mai 1627 i Christiania, blev student 1648, kapellan i 1652 og sogneprest fra 1666 i Ringsaker, hvor han døde 7. juli 1697. Gift 1. gang 1652 i Ringsaker med Margrethe Pedersdtr., født 1627 og død 1688, datter av *hr. Peder Christensen* i Slidre og Marthe Bertelsdtr. Mule. Gift 2. gang i 1692 med Abigael Hammer, datter av foged Knut Andersen Hammer og Maren Jensdtr. Hals. Se Norsk Personalhist. Tidsskr. I s. 118, 121.
3. *Anne Pedersdtr.*, gift med mag. *Anders Clausen*, som var født ca. 1593 i Gislunge på Sjælland; blev student 1612, mag. 1627 og rektor i Trondhjem fra 1627 til sin død 6. septbr. 1652. Se A. E. Erichsen: Trondhjems Katedralskoles Hist. Deres barn var:

havn 1661. Han blev 19. oktbr. 1672 resid. kapellan ved Vor Frue kirke i Trondhjem og døde i juni 1692. Se Erlandsens Efterretn. s. 75.

7. *Lisbeth Pedersdatter*, gift i Trondhjem med generalfiskal *Jacob Madsen Lund*, som var født 1634 i Lund i Skaane og døde 1663 i Christiania, begr. 8. juni ved Aker, sønn av biskop dr. Mads Jenssen. Lisbeth overlevde sin ektefelle.

D. . . . **Jacobsdatter Wolf**, født efter 1594 i Odense, må i henhold til skiftet efter lektoren i Odense 1635—36 ha vært gift med *hr. Michel Lucassen*, sogneprest i Thoreby på Laaland, bostatt i Flintinge by, fra 1611 til sin død 1. jan. 1639. Han var i 1605 som rektor i Kjerteminde gift med Margrethe Hansdatter, som således må ha vært hans 1. hustru.

II. Barn med 2. hustru Maren Iversdatter.

E. Hans Jacobsen Wolf, født mellem 1602 og 1605 i Odense, var ved farens skifte borger i Nakskov og døde som toldskriver i denne by i 1658. Med sin hustru *Karen Mathiasdatter*, som døde 14. decbr. 1674 og var en datter av kjøbmann i Nakskov Mathias Nilsen og Anna Christophersdatter Schøller, hadde han sønnen:

Iver Hansen Wolf, født ca. 1635 i Nakskov, blev 10. juli 1674 foged i Senjen og døde som sådan i 1690 på Erviken i Trondenes.¹ Gift med Maren Paulsdr. Haderslev, død 1711 på Erviken, 81 år gl.; skifte 15. juni 1712. Barn:

Hans Iversen Wolf, født ca. 1662, brukte sin odelsgård Nordergaard i Sand og drev fra 1714 jægtebruk på Harstad; var gift først med Karen Christensdr. Mathiesen (Trane) fra Søviken i Trondenes og derefter med Karen Povlsdr. Egede og fikk en stor efterslekt. — **Else Marie Wolf**, gift med foged i Lofoten og Vesterålen Frederik Adrian Bremer. — **Anna Wolf**, gift med prost og sogneprest i Trondenes hr. Peder Jensen Hind,² skifte efter ham 22. april 1721 og efter henne 3. jan. 1722. — **Karen Wolf**, gift med resid. pastor i Hamarøy hr. Jens Nilsen Schjelderup, død 1706. —

¹ Se Finne-Grønn: Slekten Bødtker s. 31.

² Se Norsk Slektshist. Tidsskrift IV s. 248 flg.

Paul Wolf, født ca. 1668, tjente i 1701 hos svogeren foged Bremer som skriver. Rekkefølgen av disse søsken er usikker.

F. Iver Jacobsen Wolf, blev student (Ivarus Jacobæus) fra Odense 17. april 1624 og immatrikulertes (Ivarus Jacobæus Wolphius) i Rostock i mai 1625; han må som foran anført være født i farens 2. ekteskap med Maren Iversdatter i tiden omkring 1604. Han var død før faren, ifl. skiftet efter denne 1635, ugift og rimeligvis kort efter sitt opphold i Rostock; i 1630 gir faren en sønn fornavnet Iver og, ennu nærmere bestemt, hans halvbror hr. Jacob Wolf i Østofte gjør det samme ca. 1625.

III. Barn med 3. hustru Else Pedersdatter :

G. Christopher Jacobsen Wolf, borger i Odense 1635, kjøpte kort efter opgjøret i farens dødsbo i 1636 Løveapotheket i denne by og solgte det igjen i 1646. Efter hans hustru *Ottilie Ebbell*, datter av kaptein *Augustinus Ebbell* og *Margrethe Friis*, blev skifte holdt 2. septbr. 1644. Barnene het Jacob, Hans, Else og Margrethe.

H. Knud Jacobsen Wolf, borger i Odense 1636, er formentlig far til den Cornelius Knudsen Wolf, som blev student fra Odense 1651.

IV. Barn med 4. hustru Anne Pedersdatter :

I. Povl Jacobsen Wolf, levde ved farens død i 1635.

J. Peder Jacobsen Wolf, levde ved farens død i 1635.

K. Jacob Jacobsen Wolf, levde 1635 og er formentlig identisk med ham som blev student fra Odense i 1648.

L. Anna Jacobsdtr. Wolf, levde ved farens død i 1635.

M. Iver Jacobsen Wolf, født 18. juli 1630 i Odense,¹ nevnes ikke ved skiftet efter faren i 1635 og må følgelig være død forinden.

Av ovenstående vil sees at lektor i Odense, mag. Jacob Wolf av sitt 1. ekteskap med Oslobispen mag. Jens Nilssens datter fikk efterslekt i Norge gjennom lagmann Peder Alfsen; bispedatterens

¹ Ifl. biskop Hans Mikkelsens Dagbog, se Samlinger til Fyens Hist. og Top., bind 6 s. 142.

Øvrige 3 barn og efterslekt tilhører Danmark. Av lektorens 2. ekteskap kom en sønnesønn Iver Hansen Wolf som foged til Norge og fikk her en stor efterslekt med mange ansatte menn i den kognatiske descendens.

Til de danske Landsarkiver, som på elskverdige måte har besvaret brysomme forespørslar, fremføres den forbindtligste takk.

NAVREGISTER

(* betyr: gift med.)

- Adolf, Ole Pedersen, prest 15 flg.
Alf Pedersen, prest 14.
Alfsen, Peder, lagmann 11, 14.
Anders Clausen, rektor 14.
— Povlsen, major 15.
Anna Jensdr. * Wolf 8.
— Lauritzdr. * Erik Knudsen 10.
Anne Pedersdr. * Wolf 9 flg.
— Pedersdr. * Anders Clausen 14.
Berg, Magdalene Frantzdr. 8.
Bremer, F. A., foged 16.
Brun, Hans Madsen, prest 12.
— Peder Hansen, prest 12.
Brunow, Margrethe * Wolf 13.
Claudianus, Andreas 15.
— Frederik, prest 15.
— Peder, prest 15.
Christopher Nilssen, klosterforst. 9.
Ebbell, Augustinus, kaptein 17.
— Ottilie * Wolf 17.
Egede, Karen * Wolf 16.
Eggert Christensen, prest 11, 14.
Elver, Ernst 9, 10, 11.
Else Pedersdr. * Wolf 9.
— Pedersdr. * Nicolaus Povlsen 15.
Friis, Margrethe * Ebbell 17.
Haderslev, Maren * Wolf 16.
Hals, Maren * Hammer 14.
Hammer, Abigael 14.
Hammer, Knut, foged 14.
Hannibal Povlsen, Løwenschild 15.
Hans Lauritzen, Haagerup 10.
Hassing, Anders Nilssen 10.
Henrik Pedersen, Ribe 10.
Hilleborg Lauritzdr. * Elver 9 flg.
Hind, Peder Jensen * Wolf 16.
Hindhi, Søren Pedersen, Ribe 10.
Iver Bertelsen, prest 8.
Jens Nilssen, biskop 1 flg., 8.
Kaas, Nils, kansler 1 flg.
Knoph, Daniel Christophersen, prest 9.
Kotte, Mette * Mule 9.
Krag, Nils, professor 9.
Lauritz Jespersen, prest 10 flg.
Lisbeth Pedersdr. * Lund 16.
Lund, Jacob Madsen, fiskal 16.
Løwenschild, Hannibal 15.
Mads Gregersen, prest 14.
— Jenssen, biskop 16.
Malte Sonesen, prest 14.
Maren Iversdr. * Wolf 8.
Mathias Nilsen, i Nakskov 16.
Michel Lucassen, prest 11, 16.
Mule, Bertel Iversen 9.
— Else 8.
— Hans, til Nislevgaard 9.
— Marthe Bertelsdr. 14.
Nicolaus Povlsen, lagmann 15.

- Nyborg, Mads Gregersen, prest 14.
 Orlof, Nicolaus Povlsen 15.
 Paul Pedersen, prest i Roskilde 9.
 Paulsen (Paulin), Peder, prest 9.
 Peder Alfsen, lagmann 14.
 Peder Christensen i Ribe 10 flg.
 — — prest i Slidre 14.
 Petr.-Adolphus, Iver, prest 14.
 Pontoppidan, Erik, biskop 11.
 Sophie Pedersdr. Alfsen 15.
 Schøller, Anna Christophersdr. 16.
 Thor Lauritzen, prest 14.
 Trane, Karen * Wolf 16.
 Trondhjem, Claus Andersen, prest
 15.
 Weile, Bagge Jacobsen, prest 14.
 Wolf, Anna * Hind 16.
 — — * Peter Alfsen 14.
 — — Jacobsdr. 12, 17.
 — Cecilie Iversdr. 13.
 — Christopher, apoteker 11, 17.
 — Cornelius Knudsen 17.
 — Else Christophersdr. 17.
 — Else Marie * Bremer 16.
 — Hans Christophersen 17.
- Wolf, Hans Iversen i Sand 16.
 — — Jacobsen, Nakskov 11, 16.
 — Iver Jacobsen, prest i Nykøbing
 13.
 — Iver Jacobsen, student 12, 17.
 — — Jacobsen (barn) 17.
 — — Hansen, foged 16.
 — Jacob i Slesvig by 1.
 — — smed i Odense 1.
 — — Jacobsen, rektor 1 flg.
 — — prest i Østofte 11, 12.
 — — Christophersen 17.
 — — Iversen 13.
 — — Jacobsen 17.
 — — Jacobsen 12, 17.
 — — Janus Jacobi 13.
 — Jørgen Jacobsen, prest 12 flg.
 — Karen * Schjelderup 16.
 — Kirstine Iversdr. 13.
 — Knud Jacobsen 11, 17.
 — Mads Jacobsen, prest 13.
 — Magdalene Jacobsdr. 13.
 — Margrethe Christophersdr. 17.
 — Paul Jacobsen 12, 17.
 — Peder Jacobsen 12, 17.

S. H. FINNE-GRØNN
MAGISTER
JACOB JACOBSEN WOLF

ER TRYKT I DET MALLINGSKE BOKTRYKKERI, SATT
MED MEDLÆVAL ANTIKVA, KLISJEER FRA
WILH. SCHEEL & CO., HEFTET I A/S
JACOBSEN & HIELMS BOK-
BINDERI OSLO 1945

DIS-Danmark

1 0 0 2 2 0

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK